

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR ĶEKAVAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA APSTIPRINĀŠANU UN SAISTOŠO NOTEIKUMU IZDOŠANU

Sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" 27. punktam

Ķekavas novada dome paziņo, ka 2020. gada 2. aprīļa domes sēdē (lēmums Nr. 7. "Par Ķekavas novada teritorijas plānojuma apstiprināšanu", protokols Nr. 11.) apstiprināts Ķekavas novada teritorijas plānojums un izdoti saistošie noteikumi Nr. 11/2020 "Ķekavas novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa".

■ Kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi

Ķekavas novada teritorijas plānojums ir vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā definēti nosacījumi turpmākai Ķekavas novada teritorijas izmantošanai un apbūves veidošanai, publiskās, transporta un maģistrālo inženiertīklu un objektu infrastruktūras attīstībai, derīgo izrakteņu ieguvei u.c. būtiski nosacījumi attiecībā uz pašvaldības teritorijas izmantošanu.

Saistošie noteikumi nosaka teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN), funkcionālo zonējumu, teritorijas ar īpašiem noteikumiem un aizsargjoslas, kas noteiktas pašvaldības kompetencē esošajām apgrūtinātajām teritorijām un objektiem.

Lai izvērtētu sagaidāmo ietekmi uz vidi saistībā ar teritorijas plānojuma īstenošanu, plānošanas dokumentam veikta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra (SIVN), kuras ietvaros sagatavots Vides pārskats. Vides pārskatā papildu uzmanība tika pievērsta tam, kā plānošanas dokumenta izstrādes mērķi tiek sabalansēti ar vides un kultūrvēsturiskā mantojuma – ūdeņu, bioloģiskās un ainaviskās daudzveidības, kultūras pieminekļu, gaisa kvalitātes, iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes u.c. – aizsardzību, saglabāšanu un kvalitātes paaugstināšanu.

Ķekavas novada teritorijas plānojumā, lai samazinātu plānoto darbību ietekmi uz dabas, kultūrvēsturiskā mantojuma un iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti, paredzēti dažādi pasākumi, kas gan tieši, gan netieši mazinās iespējamo negatīvo ietekmi uz Ķekavas novada teritorijas vides kvalitāti. Paredzēta vesela virkne dažādu pasākumu – aizsargjoslas un būvlandes, nosacījumi derīgo izrakteņu ieguves teritoriju ierīkošanai, ražošanas teritorijām, blīvas dzīvojamās apbūves teritorijām, nodrošinājumam ar inženiertīkliem u.c., kas gan tieši, gan netieši samazinās antropogēno slodzi uz vidi.

Pozitīvi vērtējams, ka Ķekavas novada teritorijas plānojumā paredzēta atsevišķu ciemu (visbūtiskāk – Daugmale, Dzintari, Plakanciems) robežu samazināšana. Teritorijas plānojumā noteiktas un grafiski attēlotas teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kā, piemēram, Publiskais pieejas punkts publisko ūdeņu teritorijai (TIN11), Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu teritorija (TIN13), Paaugstināta trokšņu līmeņa teritorija (TIN14), Daugavas krasta ainava (TIN51). TIAN iekļauti nosacījumi to izmantošanai.

■ Kā ņemts vērā Vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti

Ķekavas novada teritorijas plānojums un Vides pārskats tika izstrādāts vienlaicīgi, tādējādi jau izstrādes laikā plānošanas dokumentā pēc iespējas tika ietverti SIVN gaitā sagatavotie priekšlikumi un ieteikumi.

Sagatavojot Ķekavas novada teritorijas plānojumu, izvērtēti un ņemti vērā vai arī noraidīti (atbilstoši teritorijas plānojuma darba uzdevumam, vietējās pašvaldības plānošanas dokumenta kompetencei, izstrādes darba grupu un pašvaldības lēmumiem, teritorijas plānojuma redakcijas 1.0 un pilnveidotās (2.0) redakcijas publiskās apspriešanas rezultātiem) kompetento institūciju nosacījumi un atzinumi, izstrādes darba grupu priekšlikumi un Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – VPVB) rekomendācijas.

Sabiedrības informēšanai par Ķekavas novada teritorijas plānojuma un Vides pārskata izstrādi tika organizētas divas publiskās apspriešanas saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. Publisko apspriešanu laikā tika organizētas sanāksmes, kopskaitā – divpadsmit.

Vides pārskata projekts kopā ar teritorijas plānojuma pirmo un pilnveidoto redakciju tika sūtīts atzinuma saņemšanai 35 adresātiem – valsts institūcijām, pašvaldībām, kā arī tādiem uzņēmumiem kā AS „Latvijas valsts meži”, VAS „Latvijas Valsts ceļi”, AS „Latvenergo” u.c.

Pirmās publiskās apspriešanas ietvaros tika saņemti 32 atzinumi par teritorijas plānojuma redakciju. Atzinumos par Ķekavas novada teritorijas plānojumu, papildus viedokli un nepieciešamos precizējumus Vides pārskata projektā sniedza Valsts meža dienesta Rīgas reģionālā virsmežniecība un AS „Latvijas valsts meži”. Saņemtajos atzinumos pausts pārsvarā pozitīvs viedoklis par teritorijas plānojuma risinājumiem.

Visi saņemtie atzinumi tika izskatīti un izvērtēti pēc būtības teritorijas plānojuma izstrādes darba grupās, pieņemot lēmumus par to iekļaušanu, daļēju iekļaušanu vai neiekļaušanu teritorijas plānojuma pilnveidotajā redakcijā. Plānošanas dokuments un Vides pārskata projekts tika precizēts un papildināts atbilstoši institūciju atzinumiem un darba grupās nolemtajam, un sagatavota Ķekavas novada teritorijas plānojuma pilnveidotā redakcija (2.0).

Pilnveidotās (2.0) redakcijas publiskās apspriešanas laikā tika saņemti 29 atzinumi par pilnveidoto teritorijas plānojuma redakciju. Dabas aizsardzības pārvalde atzinumā par Vides pārskatu rekomendēja tā 9. nodaļu papildināt ar informāciju par īpaši aizsargājamiem biotopiem un plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmi uz tiem. Pilnveidojot Vides pārskatu, minētā informācija un rekomendācija pilnībā ņemtas vērā. Citos atzinumos un iesniegumos netika ietverti aizrādījumi vai rekomendācijas Vides pārskata pilnveidošanai.

Visā Ķekavas novada teritorijas plānojuma izstrādes gaitā saņemti 668 iesniegumi ar priekšlikumiem un/vai iebildumiem par teritorijas plānojuma risinājumiem.

Pirmās redakcijas publiskās apspriešanas laikā tika saņemti 98 iesniegumi ar fizisko un juridisko personu priekšlikumiem vai iebildumiem (un ~30 mutiski izteikti priekšlikumi vai iebildumi). Neviens no iesniegumiem nebija ietvertas atsauksmes vai priekšlikumi par Vides pārskatu. Priekšlikumi vai iebildumi attiecībā uz SIVN netika saņemti arī publiskās apspriešanas sanāksmju laikā.

2019. gada 30. maijā notika publiskās apspriešanas laikā saņemto priekšlikumu un institūciju atzinumu izskatīšanas sanāksme. Izvērtējot saņemtos priekšlikumus, teritorijas plānojumā tika veikti pilnveidojumi un precizējumi. Pārsvarā izmaiņas bija saistītas ar TIAN teksta pilnveidošanu un atsevišķu prasību precizēšanu. Teritorijas plānojumā mainītas arī atsevišķu zemesgabalu funkcionālās zonas vai to robežas atbilstoši iesniegumos izteiktajiem priekšlikumiem.

Kā būtiskākās izmaiņas, kas veiktas pilnveidojot Ķekavas novada teritorijas plānojumu, minamas:

- Noteikta jauna funkcionālās zonas „Dabas un apstādījumu teritorija” apakšzona – DA3, tā noteikta Depkina muižas parka teritorijai, lai tajā nodrošinātu rekreācijas, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu daļēji pārveidotās dabas teritorijā – parkā, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves;
- TIAN būtiski pilnveidotas prasības autoceļiem, ielām un piebraucamajiem ceļiem;
- TIAN pilnveidotas prasības zemes vienības sadalīšanai vai robežu pārkārtošanai.

Veiktās izmaiņas vērtējamas kā nebūtiskas, nav tādu, kas varētu radīt papildus negatīvu ietekmi uz vidi. Pārsvarā tās bija redakcionālas, informāciju un prasības precizējoša rakstura, kas nemaina teritorijas plānojuma pamatnostādnes un risinājumus.

Teritorijas plānojuma pilnveidotās (2.0) redakcijas publiskās apspriešanas laikā tika saņemti 50 priekšlikumi, kā arī divas Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vēstules (par iesniegumiem, kuru iesniedzēji sūtīja savas vēstules arī attiecīgajai valsts institūcijai).

VPVB, izvērtējot sagatavoto Vides pārskatu, secināja, ka dokuments kopumā sagatavots atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Pirms lēmuma pieņemšanas par Ķekavas novada teritorijas plānojuma apstiprināšanu, Vides pārskats tika papildināts/precizēts atbilstoši atbildīgās institūcijas sniegtajiem ieteikumiem.

■ **Pamatojums, kāpēc no visiem iespējamiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants**

Ķekavas novada teritorijas plānojuma risinājumiem netika piedāvāts alternatīvais variants. Tā izstrādes gaitā tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ņemot vērā iedzīvotāju vēlmes, pašvaldības nostādnes un teritorijas ilgtspējīgas attīstības nosacījumus. Tomēr teritorijas plānojuma izstrādes laikā tika apspriesti un analizēti dažādi risinājumi – attīstības scenāriji jeb alternatīvas.

Tāpat jāpiemin, ka, izstrādājot Ķekavas novada teritorijas plānojumu, tā izstrādes darba grupa izskatīja lielu skaitu (vairāk kā 600) fizisku un juridisku personu iesniegumus un katrā individuālā gadījumā bija iespējami divi alternatīvi varianti – ņemt vērā iesniegumā ietverto prasību vai noraidīt iesniegto priekšlikumu. Atsevišķos gadījumos tika meklēti alternatīvi risinājumi, konkrēto priekšlikumu atbalstot daļēji.

Kā nozīmīga attīstības alternatīva tika apskatīta Ķekavas novada ciemu teritoriju robežu pārskatīšana. Rezultātā, teritorijas plānojumā dažiem ciemiem vairāk vai mazāk tika samazinātas teritoriju robežas. Baložu pilsētai netika vērtēts un piedāvāts veikt robežu izmaiņas. Alternatīva būtu bijusi ciemu teritoriju robežās saglabāt līdz šim iekļautās plašās lauksaimniecības un meža zemju platības. Ciema robežu samazināšana izslēdzot no tiem neapbūvētas lauksaimniecības un meža zemju platības nodrošina potenciāli antropogēni ietekmēto teritoriju samazināšanu. Tādēļ, var pieņemt, ka šāds risinājums atstāj ilglaicīgu pozitīvu ietekmi uz vidi, saglabājot neapbūvētas teritorijas un samazinot iespējamās apbūves teritorijas platībās, kur nav izveidota atbilstoša infrastruktūra.

Teritorijas plānojumā identificētas novadam raksturīgās ainaviskās, dabas un kultūrvēsturiskās vērtības. Ķekavas novada teritorijā noteikti un attēloti vairāk nekā 40 novada nozīmes aizsargājamie kultūras pieminekļi (t.sk. Titurgas dzīvojamā ciemata apbūve un Baložu kūdras fabrikas strādnieku ciemata apbūve), kā arī ainaviski izteismīga teritorija Daugavas krastā Ķekavas pagasta Vimbukrogā un Daugmales pagastā un gar valsts autoceļu P85 (Rīgas HES –Jaunjelgava) posmā līdz Daugmalei – Daugavas krasta ainava. Alternatīva bija šīs nozīmīgās teritorijas un objektus nenoteikt un neizvirzīt prasības to saglabāšanai un aizsardzībai.

Tuvākajā nākotnē Ķekavas novadu skars ļoti lielu nacionāla mēroga transporta infrastruktūras objektu izbūve. Tas būtiski mainīs novada kopējo teritoriju, līdz ar to būtiski bija integrēt šos transporta infrastruktūras objektus novada teritorijā tā, lai tie nepasliktinātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti un neierobežotu iedzīvotāju vietējo mobilitāti. Ķekavas novada teritorijas plānojumā kā nacionālas nozīmes infrastruktūras teritorijas/objekti noteikti plānotie transporta infrastruktūras objekti – autoceļi un plānotā Rail Baltica dzelzceļa līnija. Tā kā šo objektu izbūve ir saistīta ar būtiskām ietekmēm uz vidi, t.sk. ilglaicīgām – emisijas gaisā, trokšņa traucējumi, teritoriju fragmentācija, Ķekavas novada teritorijas plānojuma izstrādē ņemtas vērā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā izstrādātās rekomendācijas, kuru īstenošana mazina ietekmes uz vidi un cilvēku dzīves apstākļiem. Proti, valsts galveno autoceļu A7 un A5 posmiem, atbilstoši autoceļu trokšņu stratēģisko karšu datiem, ir noteiktas zonas, kurās ir konstatēts vai prognozēts paaugstināts vides troksnis un, kur, attiecīgi ir noteikti ierobežojumi dzīvojamās apbūves veidošanai. Tāpat grafiski ir noteiktas buferjoslas gar valsts galvenajiem autoceļiem. Buferzonu paredzēšana attiecas arī ražošanas teritorijām. Kopumā šie risinājumi vērsti uz iedzīvotāju dzīves apstākļu nepasliktināšanu.

Kā nozīmīgi alternatīvie risinājumi minami arī publisko pieejas punktu noteikšana pie Daugavas, kā arī apbūves izvietojuma zonas noteikšana (minimālais attālums, sākot no kuras drīkst izvietots ēkas un būves, bet nav būvlaide) no Daugavas. Šādu risinājumu pieņemšana novērš haotisku piekļuvi ūdensobjektiem, izmantojot tam neatbilstošas vietas, izbraukājot un izbradājot krastmalu un pieeju tai. Labiekārtotu pieeju ūdensobjektiem veidošana nodrošina arī ūdensobjekta un to krastu aizsardzību no pārmērīgas antropogēnās ietekmes, tādējādi šādam risinājumam prognozējama būtiska ilglaicīga pozitīva ietekme uz vidi, ja šie pieejas punkti tiek atbilstoši labiekārtoti un uzturēti.

Izstrādājot Vides pārskatu, tika secināts, ka plānošanas dokumenta īstenošana, ja tiks ievērotas vides aizsardzības normatīvu, atbildīgo institūciju un pašvaldības izvirzītās prasības, neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti, kā ir pašlaik. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, t.sk. NATURA 2000 teritorijas, neatrodas Ķekavas novadā. Teritorijas plānojuma risinājumi nav pretrunā ar dabas aizsardzības normatīviem un tā mērķi atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem.

■ **Ziņas par pasākumiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus**

Lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas iespējamo negatīvo tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, tiks veikts plānošanas dokumenta īstenošanas monitorings. Monitorings tiks veikts, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par Ķekavas novada teritoriju. Veicot monitoringu, tiks pievērsta uzmanība Vides pārskatā norādītajām problēmām, ar tām saistītajām nozarēm, lai veidojot statistiku ilgākā laika periodā, varētu novērtēt piesārņojuma izmaiņas un prognozēt tā iespējamo attīstību.

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa ziņojums tiks izstrādāts vismaz divreiz plānošanas periodā – 2026. gadā un 2032. gadā un iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā.